

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie protestów wyborczych G. G. i L. K.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

1. G. G. i L. K. (dalej także: Wnoszący protest) 16 czerwca 2025 r. wnieśli jednobrzmiące protesty wyborcze przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r. domagając się stwierdzenia ich nieważności we wszystkich okręgach wyborczych z uwagi na:
 1. nadużycia prawa poprzez tworzenie komitetów wyborczych, które nie zgłaszały kandydata na Prezydenta RP, ale wskazywały kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych przez co powstawała przewaga przy losowania

składów poszczególnych komisji dla osób powiązanych z partią Prawo i Sprawiedliwość, a więc „sprzyjających” Karolowi Nawrockiemu;

2. promowania, a także używania przez członków Obwodowych Komisji Wyborczych aplikacji online (link: <https://tester.org>) - niezatwierdzonej przez Państwową Komisję Wyborczą - do weryfikacji zaświadczeń prawie do głosowania, przez co bezprawnie odmawiano obywatelom wydawania kart do głosowania czym popełniono przestępstwo z art. 249 pkt.2 i 3 Kodeksu Karnego, które to przestępstwo miało bezpośredni wpływ na przebieg głosowania i wynik wyborów, gdyż zakłócało normalne funkcjonowanie obwodowych komisji wyborczych na terenie całego kraju, a także zniechęcało do oddawania głosów przez osoby dysponujące zaświadczeniem o prawie do głosowania.
2. Prokurator Generalny w odniesieniu do protestu wyborczego złożonego przez G. G. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu ze względu na to, że zarzuty w nim podniesione nie mieszczą się w przedmiotowych granicach protestu, a nadto Wnoszący protest nie przedstawił ani nie przywołał żadnych dowodów na potwierdzenie swoich zarzutów oraz ich wpływu na wynik wyborów.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Wolne, równe, powszechne i bezpośrednie wybory realizowane w głosowaniu tajnym są świętem i istotą demokracji, stanowiąc emanację kluczowej zasady ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej z art. 2 Konstytucji RP. To w akcie wyborczym każdy uprawniony realizuje swoje prawo do partycypacji we władzy; wyboru swoich przedstawicieli czy też głowy państwa – Prezydenta RP. Wybory muszą być zatem przeprowadzone w sposób gwarantujący, że głosy wyborców zostaną policzone zgodnie z prawem, a wszelkie mogące wystąpić nieprawidłowości i przestępstwa związane z aktem wyborczym zostaną wyjaśnione. Szczególnym instrumentem służącym każdemu wyborcy jest protest wyborczy, który – w przypadku wyborów do Sejmu RP, Senatu RP oraz na urząd Prezydenta RP, zgodnie z Konstytucją RP, wnosi się bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy rozpoznaje je a następnie rozstrzyga o ważności wyborów. Ten model ustrojowy sądowej kontroli

wyborów do głównych organów władzy jest utwierdzony polską szczególną tradycją sięgającą Konstytucji RP z 17 marca 1921 r. (art. 19).

II.2. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

II.3. Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone zostały natomiast w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

II.4. Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb., zgodnie z którym protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej także: PKW), przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1).

II.5. Protesty wyborcze składa się do Sądu Najwyższego osobiście (wyjątek od zasady reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika) lub przez pełnomocnika. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien

sformułować w proteście zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera owe zarzuty. Z uwagi na to, że protest wyborczy jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze, należy konkretnie wskazywać w nim naruszenia i przedstawiać dowody ich popełnienia, a co najmniej uprawdopodobnić prawdziwość zarzutów.

II.6. Możliwość rozpoznania protestu wyborczego warunkowana jest wskazanymi wyżej wymogami, ale ponadto protest musi spełniać minimalne warunki pisma procesowego określone w art. 126 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm., dalej także: k.p.c.). Protest wyborczy to pierwsze pismo w sprawie, wobec czego powinien zawierać m.in. numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego protest (odpowiednio art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.). Podkreślić też należy, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach z protestów wyborczych nie wzywa się do usunięcia braków formalnych, a przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c. nie mają zastosowania (uchwała Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZP 8/23).

II.7. W analizowanym proteście prawidłowo podano dane osobowe wnoszących protest, w tym numer PESEL. Niezależnie od tego należy jednak stwierdzić, że protest wyborczy nie spełnia niezbędnych wymogów formalnych. Zarzuty wymienione wyżej w pkt. I.1 ppkt 1 wykraczają poza materialnoprawne podstawy protestu wyborczego jako oparte wyłącznie na krytyce rozwiązań przyjętych przez ustawodawcę. Okoliczności odnoszące się do zarzutów, o których mowa w pkt I.1. ppkt 2. nie mogą być natomiast poczytywane jako okoliczności świadczące o dopuszczeniu się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego czy też naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów, które mają wpływ na wynik wyborów ze względu na to, że Wnoszący protest nie przedstawili ani nie przywołali żadnych dowodów na potwierdzenie stawianych zarzutów i ich wpływu na wynik wyborów. Nie wskazali choćby jednego przypadku, gdzie wskazana aplikacja byłaby używana

przez członków obwodowych komisji wyborczych, a używanie jej skutkowało pozbawieniem wyborcy prawa do oddania głosu w wyborach.

II.8. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji.

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

sk

[a.ł]